

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

powiatu tczewskiego.

Nr. 35.

Tczew, dnia 11-go września 1925 r.

Rok VI.

Przedpłata:
miesięcznie 2,— zł.

ORĘDOWNIK POWIATOWY
wychodzi co czwartek.

Ogłoszenia
przyjmuje się za opłatą
5 groszy za 1-ląm wiersz
milimetryowy.

Administracja Wydział Powiatowy Tczew.

Telefon nr. 40 i 60.

Treść:

265. Wybory do Sejmiku Powiatowego na okres czteroletni 1926/1929;
266. Informacje dla reemigrantów o kupnie ziemi w Polsce.
267. Spis robót wzbronionych młodocianym kobietom (rozp. z dnia 29. 7. 25 r.)
268. Ochrona zabytków.

269. W sprawie rent inwalidów i weteranów z wojny światowej.
270. Jesienna licencja stadników w powiecie tczewskim.
271. Urzędowanie lekarza weterynaryjnego na pow. tczewski.
272. Wyłudzenie zapomóg przez Władysława Modzielewskiego z Kalisza.

265)

Obwieszczenie.

Wybory do Sejmiku Powiatowego na okres czteroletni 1926—1929.

Na mocy tymczasowego rozporz. Ministerstwa b. dz. pruskiej z dnia 12. 8. 21 r. o wyborach do Sejmików powiatowych na obszarze b. dz. pruskiej — Dz. Ust. nr. 71 poz. 492 — łącznie z regulaminem wyborczym do tego rozporz. z dnia 12 sierpnia 1921 r. (Dz. Urzęd. Min. b. dz. prusk. nr. 26 poz. 179) zarządza się:

1. Do sejmiku powiatu tczewskiego należy wybrać 24 członków;
2. Z tych 24 członków wybiera pośrednio miasto Tczew 11.

Wyboru dokonać winna Rada Miejska do dnia 22 listopada 1925 r. Przewodniczący Rady Miejskiej w Tczewie, który wybory pośrednie przeprowadzi, winien natychmiast po wyborze przesłać zaproszenie na posiedzenie, pokwitowanie, protokoły i karty wyborcze na ręce Powiatowej Komisji wyborczej, która biuro swe ma w gmachu powiatowym pokój 10.

3. Ustanawia się następujące okręgi wyborcze, które wybierają bezpośrednio:

a) **okręg 1 Miłobądz** z gmin wiejskich Miłobądz wieś i domena, Malenin, Mieścina, Zajączkowo, Dąbrówka, Czatkowy, Łądy, Rukosin, Łukocin, Stanisławie, Dalwin, Szczerbiecin, Turza, Rościszewo, Kobierzyn, Cołbiewko, Godziszewo, Siwiółka, Damaszk, Małzewko, Rokitki, Szpegawa i Lubiszewo
liczy 6011 mieszkańców i wybiera 4 członków.

Okręgową Komisję Wyborczą na ten okręg tworzą:

p. nauczyciel Klejna z Miłobądza, jako przewodniczący, oraz pp. 1) Paweł Guziński z Miłobądza, 2) Eryk Lehre z Malenina, 3) Schreiber z Lubiszewa, 4) Wiktór Zieliński z Damaszk jako ławnicy:

- b) **Okręg 2 Subkowy** z gmin wiejskich: Subkowy wieś i domena, Mała Słońca, Narokowy, Gorzędziej, Baldowo, Czarlin, Waćmierz, Waćmierek, Swarżyn, Gniszewa, Śliwiny, Owczarki, Knybawa, Goszyn,

Małzewo, Boroszewo, Bojary, Wentkowy, Liniewko i Suchostrzygi.

liczy 6077 mieszkańców i wybiera 3 członków.

Okręgową Komisję wyborczą na ten okręg tworzą:

p. nauczyciel Bolesław Lewicki z Subków jako przewodniczący oraz pp. 1) Ignacy Gąsiorowski z Subków, 2) Leon Winkel z W. Słońcy, 3) Franciszek Smukała z Suchostrzyg, 4) Franciszek Justa z Małej Słońcy jako ławnicy.

c) **Okręg 3 Pelplin** — z gmin wiejskich Pelplin, Pomyje, Wola, Ropuchy, Pelplin-Nadleśnictwo, Rajkowy, Mały Garc, Nowydwór, Bukowiec, Radostowo, Wielka Słońca, Brzusce i Wielgłowy,
liczy 7346 mieszkańców i wybiera 5 członków.

Okręgową Komisję Wyborczą na ten okręg tworzą:

p. Pruszek Teodor z Pelplina jako przewodniczący, oraz pp. 1) Teofil Justa z Pelplina, 2) Franc. Szucki z Rajków, 3) Jan Barganowski z Brzusc, 4) Stanisław Raciniewski z Ropuch jako ławnicy.

Głosowanie w tych okręgach odbędzie się w niedzielę dnia 22 listopada 1925 r. w miejscach i godzinach, które ogłoszą okręgowe Komisje Wyborcze.

Do głosowania uprawnieni są wszyscy, którzy w dniu 24. 9. 1925 r. ukończyli 21 rok życia, mają w powiecie miejsce stałego zamieszkania w dniu wyłożenia listy wyborców, są obywatelami Państwa polskiego i posiadają honorowe prawa obywatelskie, jeżeli są zapisani w listach wyborców, które winien wyłożyć Soltys do publicznej wiadomości na przeciąg 1 tygodnia.

Wybory są powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i stosunkowe. Głosować wolno tylko na listy kandydatów. Listy kandydatów należy doręczyć przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej w czasie od dnia 17. 9. do 8. 10. 1925 r. włącznie.

Każda lista kandydatów winna zawierać 2 razy tyle nazwisk, ilu członków Sejmiku wybiera się w danych okręgach

Kandydatów należy oznaczać nazwiskiem i imieniem, podając dzień urodzenia, zawód i miejsce zamieszkania. Nazwisko należy umieścić jedno pod drugim, stawiając przed każdym nazwiskiem liczbę porządkową.

Lista kandyd. winna być pisana czytelnie w języku polskim, a podpisana przez co najmniej 24 wyborców. Do list należy dołączyć piśmienne oświadczenie kandydatów, że godzą się na to, iż umieszczą się ich na liście kandydatów.

Na liście kandydatów wolno umieścić tylko nazwiska takich osób, które:

- 1) są obywatelami Państwa Polskiego,
- 2) ukończyli w dniu wyłożenia 25 rok życia.
- 3) mają co najmniej od dnia 24. 9. 1925 r. miejsce stałego zamieszkania w powiecie,
- 4) władają językiem polskim w mowie i piśmie,
- 5) posiadają honorowe prawa obywatelskie.

Okręgowa Komisja Wyborcza bada listy kandydatów w czasie od 12. 10. do 19. 10. 1925 r., porozumie się w tym tygodniu z mężami zaufania list kandydatów co do usunięcia usterek, zachodzących w listach i ustala, które listy kandydatów odpowiadają wymogom prawa. W każdej liście kandydatów jeden z podpisanych wyborców winien być wskazany jako mąż zaufania, którego zadaniem będzie:

- 1) dostarczenie brakujących podpisów,
- 2) uzupełnienie niedostatecznych danych co do osób kandydatów,
- 3) dostarczenie Przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej materiału do badania listy.

W razie, gdyby mąż zaufania nie był podany, uważa się za męża zaufania wyborcę, podpisanego na pierwszym miejscu, a następnego za jego zastępcę. Okręgowa Komisja Wyborcza ma prawo wezwania kandydata celem stwierdzenia, czy kandydat włada językiem polskim w słowie i piśmie.

Kandydata, który nie zjawi się na zawezwanie prawidłowo doręczone, wykreśla się z listy kandydatów. Po ustaleniu list kandydatów Okręgowa Komisja Wyborcza ogłasza ważne listy kandydatów w Orędowniku Powiatowym do 23. 10. 1925 r. Jeśli wpłynie jedna tylko ważna lista kandydatów, natenczas nie należy przeprowadzać głosowania.

Wybrani są wtedy kandydaci tej listy w takiej ilości, jaka odpowiada ilości członków Sejmiku, których się ma wybrać, przyczem kandydat wyżej wymieniony ma pierwszeństwo przed kandydatem wymienionym po nim.

Tczew, dnia 10 sierpnia 1925 r.

Przewodn. Wydziału Powiatowego:

(—) **Dytkiewicz**, starosta.

Przewodn. Pow. Komisji Wyborczej:

(—) **Jan Hasse**.

W uzupełnieniu rozporz. z dnia 22. 8. 22 r. Wp. I. 11228, Oręd. Urzęd. nr. 33 poz. 252 str. 163 zarządza się:

1. Pp. Soltysi i Przełożeni obszarów dworskich ogłaszają **dnia 23. 9. 1925 r.** zwykłym sposobem:
 - a) że listy wyborców są wyłożone w urzędzie gminnym w czasie od dnia 24. do 30. 9.

b. r. włącznie codzień od 13-ej do 20-ej godziny do wglądu,

b) że w czasie wyłożenia list przyjmują wszelkie sprzeciwy na piśmie co do ważności list, poparte odpowiednimi dowodami, z wnioskiem o wykreślenie lub wpisanie do listy,

c) że sprzeciwy te przedłożą Przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej **natychmiast** a listę wyborców **dn. 1. 10. 25 r.**

2. Przewodniczący zwołują natychmiast Okręgowe Komisje Wyborcze, aby w przeciągu tygodnia t. j. **do 8. 10. 25 r. włącznie** rozstrzygnęły na wszelkie sprzeciwy, zapisały w listach swe uchwały, sprostowały lub uzupełniły listy, lub poczyniły w nich wykreślenia.

Wszystkie uchwały, wypisane do list, podpisuje Przewodniczący Okręgowej Komisji wyborczej.

Komisja podaje wyborcy wzgl. wyborcom treść pzwziętej uchwały.

Dnia 8. 10. b. r. Okręgowa Komisja Wyborcza zamyka listy wyborców, kładzie pod koniec ich swe podpisy i przykłada obok daty i podpisu jakakolwiek pieczętę urzędową.

Tak zamknięte listy przesyła Okręgowa Komisja wyborcza przewodniczącemu biura głosowania, t. j. Softysom, Przełożonym obszarów dworskich, lub innym, przez nią mianowanym osobom.

Przewodniczący biur głosowania prześlą protokoły wyborcze pp. w **dn. 23. 11. 1925 r.** Przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej.

Okręgowe Komisje Wyborcze zaś zwołują posiedzenie **na 25 listopada 1925 r.** i oddają cały materiał w **dn. 26. 11. 1925 r. Powiatowej Komisji Wyborczej.**

W **poniedziałek, dnia 14. 9. 25 r. o godz. 10** odbędzie się w gmachu powiat., pokoju 2, omówienie prawidłowego przeprowadzenia wyborów do Sejmiku Powiat., na które zechcą się stawić wszyscy pp. Wójci, Softysi i Przełożeni Obszarów dworskich i Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej.

T c z e w, dnia 10 września 1925 r.

Wp. l. 11390/25.

Dytkiewicz, starosta.

266)

Do wiadomości reemigrantów.

Informacje o kupno ziemi w Polsce.

Reemigrantom, którzy po przyjeździe do kraju pragną nabyć ziemię z parcelowanych majątków, Urząd Emigracyjny podaje następujące informacje wstępne:

Parcelację majątków państwowych przeprowadzają Okręgowe i Powiatowe Urzędy Ziemskie,

parcelację majątków prywatnych, pod kontrolą Urzędów Ziemskich, — banki, spółki ziemskie lub inne instytucje, upoważnione przez Ministerstwo Reform Rolnych, oraz sami właściciele majątków. Zaznacza się, że na uzyskanie nadziału ziemi z parcelacji majątków państwowych, reemigranci liczyć mogą tylko wyjątkowo, gdyż majątki takie są już na wyczerpaniu.

Majątki parcelowane prywatnie położone są przeważnie na wschodniej części kraju, a więc w województwach: Wileńskim, Białostockim, Nowogródzkim, Poleskim, Lubelskim, Wołyńskim, Tarnopolskim, Lwowskim i Stanisławowskim. Grunta o najlepszej jakości gleby znajdują się w pięciu ostatnich województwach.

Prócz tego są również do nabycia w województwach Poznańskim i Pomorskim różnej wielkości majątki b. kolonistów niemieckich, znajdujące się w wysokim stanie kultury rolnej i posiadające przeważnie zabudowania gospodarskie. Majątki te sprzedawane są przez Komitet Likwidacyjny w Poznaniu i Okręgowe Urzędy Ziemskie w Poznaniu i Grudziądzu.

Cena ziemi zależy od jakości gleby i położenia. Najniższa cena wynosi około 60 złotych, najwyższa dochodzi do 800 i więcej złotych za hektar, przy nabywaniu w większych kompleksach. Nabywanie większych kompleksów możliwe jest przez grupy osadnicze reemigrantów. Ceny drobnych parceli z zabudowaniami, są odpowiednio wyższe. Parcele, wystawione na sprzedaż w województwach wschodnich, przeważnie nie posiadają budynków gospodarskich, co przy zamiarze kupna ziemi należy mieć na uwadze; województwa te odznaczają się jednak dość znaczną obfitością lasów, co daje możliwość nabycia budulca i postawienia potrzebnych zabudowań. Przy regulowaniu należności za ziemię, kupioną z parcelacji prywatnej, można często otrzymać ulgi w formie spłat ratalnych; sposób spłacania należności ratami zależy od umowy z osobą, parcelującą majątek.

Reemigrant, zamierzający nabyć ziemię w obranej przez siebie okolicy powinien zwrócić się najpierw pisemnie lub ustnie do najbliższego Okręgowego lub Powiatowego Urzędu Ziemskiego z prośbą o powiadomienie, w której miejscowości i na jakich warunkach są do nabycia parcele. Informacji takich udzielają także instytucje, upoważnione przez Ministerstwo Reform Rolnych do przeprowadzania parcelacji. Po otrzymaniu informacji, że są parcele do sprzedania, należy udać się do wskazanej przez Urząd Ziemski lub instytucję miejscowości i obejrzeć parcelę osobiście.

Do zawierania kontraktu kupna należy przystępować dopiero po obejrzeniu parceli.

Następujące dokumenty są niezbędne przy nabywaniu ziemi z parcelacji majątków prywatnych, 1) świadectwo obywatelstwa polskiego, wydane w urzędzie gminnym, w magistracie lub w starostwie. Pożądane jest zaznaczenie w świadectwie, że reflektujący na kupno jest małorolny lub że ziemi nie posiada;

2) Zaświadczenie, że reflektujący na kupno ziemi jest rolnikiem lub że zna się na uprawie roli. Zaświadczenie takie może otrzymać reemigrant, pochodzący ze wsi, nawet jeżeli przez czas dłuższy pracował w mieście jako robotnik lub rzemieślnik

Instytucje fachowe takie jak Kółka Rolnicze lub towarzystwa Ziemskie wydawać mogą zaświadczenie tego rodzaju.

Oba dokumenty powyższe należy przedstawić właścicielowi lub instytucji parcelującej ziemię. Właściciel ze swej strony okazać winien pozwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego na parcelację. Jeżeli reemigrant decyduje się kupić ziemię, zostawia swoje zaświadczenia u właściciela, który przesyła je do Okręgowego Urzędu Ziemskiego do przejrzenia. Po sprawdzeniu dokumentów Okręgowy Urząd Ziemski wydaje zaświadczenie, które uprawnia do zawarcia kontraktu kupna — sprzedaży i do formalnego przewłaszczenia ziemi.

Niżej wyszczególnione Urzędy Ziemskie i instytucje są powołane do przeprowadzenia parcelacji i udzielają informacji osobom, reflektującym na kupno ziemi:

1. Okręgowe Urzędy Ziemskie w:

Warszawie, Piotrkowie, Lublinie, Białymstoku, Kielcach, Krakowie, Lwowie, Brześciu n. B., Grodnie, Wilnie Poznaniu, Grudziądzu i Katowicach.

2. Powiatowe Urzędy Ziemskie w:

Warszawie, Mławie, Przasnyszu, Ciechanowie, Makowie, Pułtusk, Mińsku Mazowieckim, Grójcu, Łowiczu, Skierniewicach, Rawie, Płocku, Sierpcu, Rypinie, Lipnie, Aleksandrowie Kujawskim, Włocławku i Kutnie;

Piotrkowie, Łodzi, Łęczycy, Łasku, Radomsku, Kaliszu, Koninie, Kole, Turku, Sieradzu i Wieluniu; Lublinie, Puławach, Lubartowie, Chełmie, Janowie Lubelskim, Zamościu, Białogorze, Krasnymstawie, Tomaszowie, Hrubieszowie, Siedlcach, Garwolinie, Węgrowie, Sokołowie, Janowie Podlaskim, Białej Podlaskiej, Łużkowie, Radzyniu i Włodawie;

Białymstoku, Sokółce, Bielsku, Augustowie, Suwałkach, Łomży, Grajewie, Kolnie, Ostrołęce, Wysokiem Mazowieckiem, i Ostrowcu;

Kielcach, Radomiu, Opocznie, Końskim, Kozienicach, Wierzbniku, Opatowie, Sandomierzu, Częstochowie, Jędrzejowie, Busku, Miechowie, Pińczowie, Olkuszu i Zawierciu;

Krakowie, Wadowicach, Nowym Sączu, Jasle,

Tarnowie, Przemyślu, Rzeszowie, Tarnobrzegu, Sanoku, Jarosławiu i Samborze;

Lwowie, Kamionce Strumiłowej, Rawie Ruskiej, Złoczowie, Brzeżanach, Tarnopolu, Czortkowie, Kołomyji, Stanisławowie, Stryju i Buczaczu;

Łucku, Równem, Dubnie, Kowlu, Włodzimierzu Wołyńskim, Krzemieńcu, Lubomli i Horochowie; Pińsku, Brześciu n. B., Lunińcu, Kobryniu, Prużanach, Kosowie, Drohiczynie, Kamieniu Koszyrskim i Sarnach;

Nowogrodsku, Wołkowysku, Sionimie, Baranowiczach, Nieświeżu, Stołpcach, Grodnie, Lidzie, Wołożynie, Wilnie, Oszmianie, Świecianach, Opsie, Głębokiem, Duniłowiczach i Wilejce;

Poznaniu, Ostrowie Wielkopolskim, Lesznie, Zbąszyniu, Jarocinie;

Gnieźnie, Inowrocławiu, Bydgoszczy i Wągrowcu;

Grudziądzu, Toruniu, Brodnicy, Starogardzie, Chojnicach i Wejherowie;

Katowicach, Rybniku, Lublińcu, Pszczynie i Cieszynie.

Powiatowe Urzędy Ziemskie obejmują przezważnie po kilka powiatów sąsiednich.

3. Instytucje i Banki Spółki Ziemskie:

a) rządowe:

Państwowy Bank Rolny — Warszawa, ul. Traugutta 11.

Komitet Likwidacyjny — Poznań, Aleja Marcinkowskiego 22 (działalność Komitetu obejmuje cały b. zabór pruski).

b) prywatne:

Zjednoczenie Towarzystw Parcelacyjnych — Warszawa, Aleje Jerozolimskie 33 (działalność Zjednoczenia rozciąga się na cały obszar Rzeczypospolitej).

Ziemski Bank Kredytowy — Lwów, ul. 3-go Maja 5. (parceluje na terenie województw małopolskich).

Polskie Biuro Parcelacyjne — Lwów, ul. Bourlar-da 2, (przeprowadza parcelację majątków w województwach: Lwowskiem, Stanisławowskiem i Tarnopolskiem).

Spółdzielnia Związku Ziemian — Warszawa, ul. Kopernika 30, (działalność Spółdzielni rozciąga się na b. zabór rosyjski).

Bank Ziemian — we Lwowie (działalność jego rozciąga się na teren województw Małopolski).

Towarzystwo Kresów Wschodnich — w Warszawie, ul. Chmielna 21, (parceluje na terenie województw; Wołyńskiego, Poleskiego i Nowogrodzkiego).

Spółka Parcelacyjno-Osadnicza „Sparos“ — Warszawa, ul. Składowa 2. (działalność Spółki rozciąga się na b. zabór rosyjski i Małopolskę (Wschodnią).

Spółka Parcelacyjna Ziem Zachodnich — w Poznaniu (działa na terenie województwa Poznańskiego i Pomorskiego).

Bank Osadniczy — w Poznaniu, ul. Gwarna 18, (parceluje na terenie województwa Poznańskiego i Pomorskiego).

U w a g a : Ostrzega się reemigrantów przed wchodzeniem w jakiegokolwiek układy z t. zw. pełnomocnikami parcelacyjnymi, doradcami itp. pośrednikami.

Warszawa, Królewska 23, czerwiec 25 r.

Urząd Emigracyjny.

Ogłasza się.

Tczew, dnia 29 sierpnia 1925 r.

St. 12325/25.

Starosta.

267)

Rozporządzenie

Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 29 lipca 1925

w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Robót Publicznych, Koleji i Skarbu o spisie robót, wzbronionych młodocianym i kobietom.

Na mocy art. 4 20 i 22 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. nr. 65, poz. 636) zarządza się co następuje:

§ 1. Zatrudnienie młodocianych i kobiet jest wzbronione przy robotach wymienionych w załączonych spisach: spisie robót wzbronionych młodocianym oraz spisie robót wzbronionych kobietom.

§ 2. Przy robotach, objętych punktem 4 i 16 załącznika nr. 1 oraz punktem 4 i 15 załącznika nr. 2, Minister Pracy i Opieki Społecznej ma prawo udzielić zezwolenia po porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu na zatrudnianie młodocianych i kobiet w zakładach pracy, w których zastosowane zostały dostateczne zabezpieczenia i środki niezbędne celem ochrony pracowników od zetknięcia się ze szkodliwym dla zdrowia pyłem, gazami, parami i związkami chemicznymi.

§ 3. Minister Pracy i Opieki Społecznej może po zasięgnięciu opinii organizacji zawodowych pracodawców i pracowników zezwolić po porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu na zatrudnienie młodocianych w poszczególnych gałęziach produkcji lub zakładach pracy przy poszczególnych robotach, wymienionych w załączniku nr. 1, w celu odbycia nauki zawodowej.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 29 lipca 1925 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

(—) F. Sokal.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) C. Klarner.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) W. Raczkiewicz.

Min. Spraw Wojskowych: (—) Sikorski.

Kierownik Min. Robót Publicznych:

(—) Rybczyński.

Minister Kolei: (—) Tyszk.

Minister Skarbu: (—) W. Grabski.

Załącznik Nr. 1 do rozp. Min. Pr. i Opieki Społ. z dnia 29-go lipca 1925 r., poz. 558.

Spis robót wzbronionych młodocianym:

1. Roboty w kamieniołomach i zakładach kamieniarskich: wydobywanie kamieni, łamanie, wiercenie, otworów, rozsadzanie. Obrabianie, piłowanie i polerowanie kamieni na sucho, ładowanie kamieni i przewóz. Pod obrabianiem kamieni należy rozumieć także tłuczenie kamieni dla budowy dróg bitych.

2. Roboty przy gorącym asfalcie.

3. Roboty w cegielniach, fabrykach wyrobów kamionkowych i szamotowych, oraz w fabrykach ceramicznych, a mianowicie: kopanie, ładowanie i przewóz surowców, dostarczanie węgla do pieców, rozpalenie ich i wszelkie roboty wewnątrz gorących pieców.

4. Roboty w hutach szklanych, szlifierniach i przy wytrawianiu szkła obsługa pieców, wydmuchiwanie i odlewanie szkła, praca w innych miejscach o wysokiej temperaturze, przy tłuczeniu lub mieszaniu surowców i odpodków szkła oraz w działach, w których stosowany jest fluorowodor, przy dmuchawkach piaskowych, przy szlifowaniu na sucho lub przy szlifierniach bez napędu mechanicznego.

5. Obsługa pieców wapiennych i gipsowych, mielenie i przesiewanie wapna i gipsu.

6. Obsługa pieców metalurgicznych z wyjątkiem lżejszych robót pomocniczych i roboty w walco-wniach na gorąco.

7. Obsługa transmisji (smarowanie i czyszczenie ich, naprawa, scalanie, przeszywanie, nakładanie i zrzucanie pasów, lin itp.).

8. Obsługa dźwigów fabrycznych i towarowych z wyjątkiem smarowania.

9. Obsługa kotłów parowych z wyjątkiem robót przy czyszczeniu kotłów ostudzonych.

10. Obsługa silników z wyjątkiem smarowania. Zakaz obsługi silników o mocy do 1 MK nie dotyczy młodocianych powyżej lat 17.

11. Obsługa urządzeń elektrycznych i przewodów elektrycznych ponad 240 volt prądu stałego lub zmiennego.

12. Roboty przy pilach tarczowych i taśmowych oraz maszynach o ręcznym posuwie materiału.

13. Roboty w koksowniach i w gazowniach przy piecach i w oddziałach oczyszczania gazu.

14. Roboty związane z produkcją i stosowaniem ołowiu oraz wszelkich związków ołowiowych, a zwłaszcza w drukarniach przy stosowaniu tych związków, z wyłączeniem składania i rozręczania.

15. Roboty związane z przechowywaniem materiałów i gazów trujących. Przy produkcji materiałów wybuchowych następujące roboty: a) przy wytwarzaniu lub otrzymaniu jako produktów ubocznych szkodliwych dla zdrowia nitro — i amido związków, a mianowicie: 1) jedno lub wielokrotnie nitrowany benzol, toluol ksylol itd. i ich związki chlorowe, 2) naftalina jedno lub wielokrotnie nitrowana, 3) fenol i naftole dwu lub wielokrotnie nitrowane, 4) anilina wraz z swoimi homologami: toluidyna, xylidyna, kumidyna, dalej anisidyna, fenitydyna, jak również ich związkami chlorowymi, nitrowymi, alfylowymi i aryłowymi, jak dwumetalanilina, dwuetylanilina, dwufenylamina itd. 5) fenylendyamina, totylendiamina, 6) benzydyna, tolydyna, dwuanizydyna, 7) naftyłamina, 8) fenyl- i tolyl-hydrazyna, b) przy wytwarzaniu i pakowaniu materiałów wybuchowych nitroglicerynowych; c) przy wytwarzaniu i przerabianiu trójnitrotoluolu; d) przy wytwarzaniu materiałów wybuchowych amonowych za wyjątkiem oddziałów mechanicznych, znajdujących się poza obrębem właściwej fabrykacji.

16. Roboty przy wytwarzaniu: kwasu arsenowego, azotowego, fluorowodorowego, pikrynowego, salicylowego, solnego siarkowego, siarkawego, szczawiowego, benzolu, nitrobenzolu, pochodnych benzolu, chloru podchlorynów i chloranów; fosforu, siarki; związków chromowych, związków cjanu, związków arsenu, związków rtęci; siarczku węgla, superfosfatów, celuloz, alkoholu metylowego, środków odurzających (chloroformu eteru); przygotowanie mas zapalkowych.

Roboty przy stosowaniu: rtęci i jej związków, związków arsenu, związków dwuchromianu potasu, związków cjanu, siarczku węgla, alkoholu metylowego, z wyłączeniem dawkowania i opakowywania produktów farmaceutycznych.

17. Zbieranie nieodkaszonych szmat, sortowanie, pakowanie.

18. Roboty w papierniach: trzepanie i sortowanie galganów i szmat, krajanie, gotowanie, blachowanie miazgi papierowej.

19. W garbarniach: odwłosianie skór, obsługa komór do pocenia skór, mielenie garbników, rolowanie i oczyszczanie dołów garbarskich.

20. Obróbka nieodkaszonego włosia, szerści, szczeciny, kości, rogów i przerabianie odpadków mięsa oraz padliny.

21. Roboty w cukrowniach: przy splawie, przy obsłudze błotniarek, mieszadeł i wirówek, na górach cukrowych, jako składach surowego cukru, w kościarniach, siarkowniach, w rozlewniach rafinady oraz wszędzie gdzie roboty odbywają się przy wysokiej temperaturze.

22. Ubój bydła i nierogacizny.

23. W fabrykach tytoniu — w oddziałach krajania i sortowania tytoniu.

24. Roboty pod wodą: w kesonach, przy reperaturacji okrętów, przy zanurzaniu się do wody jako nurkowie.

25. Roboty na kolejach, dotyczące bezpośrednio służby ruchu, prowadzenie samochodów, praca pilotów i mechaników w lotnictwie, praca na okrętach i statkach jako węglarze i palacze.

26. Rozbieranie budowli i rusztowań, oraz roboty dachowe, o ile nie są zastosowane odpowiednie zabezpieczenia ochronne.

27. Obsługa w szpitalach, domach zdrowia, ambulatoriach i klinikach weterynaryjnych.

28. Oczyszczanie kloak, studzień.

29. Dźwiganie i przenoszenie ciężarów, przekraczających 30 kg., a dla młodocianych płci żeńskiej 20 kg.

30. W górnictwie młodociani nie mogą być pod żadnym pozorem używani do następujących najbardziej niebezpiecznych robót podziemnych: pogłębianie szybów, przenoszenie i używanie materiałów wybuchowych, gaszenie pożaru przy wybuchach gazów kopalnianych, ratowania ginących, oraz jako górniczy wiertacze, taczkarze w przodkach, ciagacze sanek w przodkach, budownicze, podsadzacze i na pochylniach jako hamownicze i sygnaliści.

Zabrania się również młodocianym robót przy wylotach pogłębianych szybów, przy kołowrocie ręcznym, przy hamulcu oraz do przewozu w taczkach lub wózkach po drogach, prowadzących pod górę (z upadem).

Roboty pod 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13; 14, 15, 16, 21, 22, 29 dotyczą również kobiet ponad 18 lat i wyżej.

Również zabrania się zatrudniać kobiety przy przenoszeniu materiału przy robotach budowlanych po rusztowaniach i na piętra jak też i przy obsłudze w porze nocnej konsumentów w restauracjach (jako kelnerki), w których są sprzedawane napoje alkoholowe.

Podając powyższe do wiadomości Pp. Pracodawców, zatrudniających młodocianych pracowników

ków i kobiet w zakładach przemysłowych i handlowych, — zaznacza się równocześnie, że wszelkie wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu karalne są na zasadzie art. 17 ustawy w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet z dnia 2. 7. 24 r. (Dz. U. R. P. nr. 65/24 poz. 636), — przewidującego karę aresztu do 6-ciu tygodni i grzywny od 50 zł lub jednej z tych kar.

(—) **Inż. Tynowski**

Inspektor Pracy 62. Obwodu.

Ogłasza się.

T c z e w, dnia 4. 9. 1925 r.

St. 129972/25.

Starosta.

268)

Pismo okólne. — Ochrona zabytków.

Mimo częstych ogłoszeń w pismach codziennych, aby w myśl Ustawy o „ochronie zabytków“ donoszono władzom o dokonanych znaleziskach i wykopaliskach przedhistorycznych, niktla zaledwie ilość takich zawiadomień dochodzi wprost do Urzędów.

Wobec powyższego stanu rzeczy wzywam wszystkich Panów Starostów (Panów Prezydentów), aby zwrócili ludności na to uwagę, że ustawy „o ochronie zabytków“ Dziennik Ustaw nr. 146 z dnia 6. 3. 1922 r.

1. wymaga aby donoszono niezwłocznie o każdym znalezieniu odnośnemu Urzędowi Konserwatorskiemu — w tym wypadku Państwowemu Konserwatorowi Zabytków Przedhistorycznych, Poznań Muzeum Wielkopolskie, Aleje Marcinkowskiego, oraz Województwu w Toruniu.

2. wzbrania wszelkich prywatnych poszukiwań, czy to na własnym, czy na cudzym terenie.

Ponieważ zawiadomienie Państwowego Urzędu Konserwatorskiego wprost jest niezawsze możliwym, przeto pośrednictwo w takich wypadkach pp. Starostów oraz władz im podległych byłoby rzeczą bardzo wskazaną.

Wojewoda Pomorski

(—) **Dr. Wachowiak.**

Ogłasza się.

Panowie Burmistrz w Tczewie, Sołtysi i Przełożeni obszarów dworskich podadzą to do wiadomości publicznej sposobem zwykłym.

T c z e w, dnia 5 września 1925 r.

St. 12740/25.

Starosta.

269)

Obwieszczenie.

W sprawie rent inwalidów i weteranów z przed wojny światowej.

Rozporządzeniem z dnia 20 kwietnia 1925 roku l. dz. 8403 zarządziło Ministerstwo Skarbu dalszą wypłatę rent od 1 października 1924 r. począwszy tym osobom, które na podstawie dotychczas obowiązujących ustaw b. państw zaborczych (niemiecka ustawa z dnia 22 maja 1895 r. z 17 maja 1907 r., z 31 maja 1906 r. z 31 maja 1901 r.) pobierały zaopatrzenie względnie rentę, a które nie podpadają pod postanowienia ustawy emerytalnej względnie ustawy inwalidzkiej z dnia 18. 3. 1921 r., z tem, że przeliczenie kwot pieniężnych w markach niemieckich ma być uskutecznione w sposób wskazany w § 1 rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 1. 8. 1924 r. (Dz. Ustaw Rz. P. nr. 82 poz. 785).

Celem wykonania powyższego rozporządzenia konieczną jest rzeczą, aby osoby interesowane przedłożyły następujące dokumenta, a to:

a) **weterani:**

1. książeczkę płatniczą ewentl. dekret przyznający zaopatrzenie,
2. świadectwo obywatelstwa polskiego z podaniem daty urodzenia,
3. świadectwo moralności,
4. świadectwo niezamożności,
5. zaświadczenie władzy administracyjnej I. instancji, że nie zajmuje żadnego stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej oraz, że nie pobiera zaopatrzenia emerytalnego.

b) **inwalidzi z przed wojny światowej, wzgl. pozostałe rodziny (wdowy i sieroty).**

1. książeczkę rentową ewentualnie nr. katastru lub karty podatkowej,
2. świadectwo obywatelstwa polskiego z podaniem daty urodzenia,
3. zaświadczenie władzy administracyjnej I. instancji, czy nie zajmuje żadnego stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej, oraz że nie pobiera zaopatrzenia emerytalnego,
4. dekret opiekuńczy, o ile chodzi o sieroty.

Wobec tego wzywa się wszystkie osoby, roszcujące sobie prawo do pobierania wyżej wskazanych, a zamieszkałych na terenie b. zaboru pruskiego, aby złożyły odpowiednie wnioski wraz z wyszczególnionymi wyżej dokumentami Wielko-

polskiej Izby Skarbowej — Wydział VI — ulica Bukowska 25.

Poznań, dnia 9 maja 1925 r.

Wielkopolska Izba Skarbowa Wydział VI. emerytur i Rent

Prezes w z. (—) Dr. Sander.

Ogłasza się.

Polecam pp. Soltysom i Przełożonym obszarów dworskich, aby na powyższe rozporządzenia raz jeszcze zwrócili interesowanym uwagę i w razie potrzeby byli im pomocni przy wysyłce do Wielkopolskiej Izby Skarbowej żądanych dokumentów. Pp. Soltysi i Przełożeni obszarów dworskich w sposób odpowiedni stwierdza, czy wszyscy inwalidzi i weterani z przed wojny światowej wnioski i dokumenty wszystkie wysłali, skoro bowiem wszyscy zaopatrzenie otrzymają, nie będą ciężarem dla gminy.

Tczew, dnia 3 września 1925 r.
11396/25 W. P. Br.

Starosta.

270)

Obwieszczenie.

Jesienna licencja stadników w powiecie tczewskim.

W następujących dniach i obwodach wójtowskich odbędzie się licencja stadników przez Pow. Komisję Licencyjną, na którą miasto Tczew, gminy i obszary dworskie zechcą stawić swe stadniki:

a) 1. Z obwodu I. w Tczewie, na rynku przy strażnicy ogniowej.

W czwartek, dnia 1 października 1925 r. o godz. 8-mej następujące miejscowości: Tczew — miasto, Tczewskie — Łąki, Górki, Piotrowo, Tczewskie — Pole, Pradnica, Zaczysze i Czyżykowo.

2. Z obwodu II. w Dąbrówce, na placu przy oberży p. Banieckiego.

W czwartek, dnia 1-go października 25 r. o godz. 9,30 następujące miejscowości: Dąbrówka gm., Suchostrzygi gm., Malinowo maj., Gorzędziejskie Łady, Dąbrowskie Łady, Obszary dworskie Szpegawa i Zajączkowo i Mieścina gm.

3. Z obwodu III. w Miłobadzu, na placu przy oberży Dulskiego.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. o godz. 10,30 następujące miejscowości: Miłobadz gm. i obszary dworskie Malenin, Łady i Czatkowy.

4. Z obwodu IV. w Rukosinie, na placu przy oberży p. Starka.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. o godz. 12 następujące miejscowości: Rukosin

gm., Dalwin gm., i Swielikowo, Lukocin obszar dworski, Stanisławie obszar dworski i Lubiszewo gmina.

5. Z obwodu V. w Turzy, na placu przy oberży p. Króla.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. o godz. 1,30 po połud. następujące miejscowości: Turza gm., Małzewko obsz. dworsk., Małzewo gm., Szczerbice gm., Damaszk obsz. dworsk., Boroszewo obsz. dworsk. i Bojary obszar dworski.

6. Z obwodu VI. w Godziszewie, na placu przy oberży p. Niaka.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. godz. 2,30 po połudn. następujące miejscowości: Godziszewo gm., Siwialka gm., Kobierzyn obsz. dworsk., Rościszewo obsz. dw., i Gołębiewko obsz. dworski.

7. Z obwodu VII. w Swarzędzie, na placu przy szkole ludowej.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. o godz. 4 po połudn. następujące miejscowości: Obszary dworskie: Swarzędz, Wędkowy, Liniewko, Goszyn, Nowe Młynki, Zabagno, Zalesie i Zwierzynek.

8. Z obwodu VIII. w Gniszewie, na placu przy szkole.

W czwartek, dnia 1 października 25 r. o godz. 4,30 po południu następujące miejscowości, obszary dworskie: Gniszewo, Wacmierz, Wacmerek, Śliwiny, Owczarki i Rokitki gmina.

b) 9. Z obwodu IX. w Bałdowie, na placu przy oberży p. Majera.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 8ej następujące miejscowości: Bałdowo gmina, Knybawa obsz. dworsk. i Czarlin obsz. dworski

10. Z obwodu X. w Gorzędzieju, na placu przy szkole.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 9-tej następujące miejscowości: Gorzędziej gmina i Narkowy obsz. dworski.

11. Z obwodu XI. w Wielkiej Słońcy, na placu przy oberży p. Szwarewolda.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 10-tej następujące miejscowości: Wielka Słońca gm., Mała Słońca obsz. dw., Rybaki, Pastwiska, Wysokie — pole i Mały Garc obsz. dw.

12. Z obwodu XII. w Subkowach, na placu przy oberży p. Stobego

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 11-tej następujące miejscowości: Subkowy gm., Subkowy obsz. dw. i Subkowy — Pole domena.

13. Z obwodu XII. w Brzuscach, na placu przy oberży p. Komorowskiego.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 12-ej następujące miejscowości: Brzusc gm., Wielgłowy obsz. dw., Radostowo obsz. dworski, Starężyn i Leśn. Bukowiec obsz. dworski.

14. Z obwodu XIII. w Rajkowach, na placu przy oberży p. Rychtera.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 1,30 po połud. następujące miejscowości: Rajkowy gm., Ornasowo domena, Józefowo Okr. Urząd Ziemi i Rajkowski — Młyn.

15. Z obwodu XIV. w Pelplinie, na placu przy ulicy Kościuszki.

W piątek, dnia 2 października 25 r. o godz. 3-ciej po połud. następujące miejscowości: Pelplin gmina, Pelplin — Nadleś. obsz. dworski, Pomyje gm., Nowydwór obsz. dw., Dębina, Polko, Maciejewo, Wola obsz. dworski i Ropuchy obsz. dw.

Wykluczone od licencji są:

1) stadniki zapisane do ksiąg hodowlanych „Pomorskiej Izby Rolniczej“, których papiery należy przedłożyć Komisji w dniu licencji.

2) Zwracam ostatni raz uwagę na:

a) Rozp. policyjne p. Wojewody Pomorskiego z dnia 23. 7. 1921 r. — Orędownik Urzędowy nr. 28. poz. 391 — o obowiązku utrzymywania stadników licencjonowanych, przez poszczególne gminy i obszary dworskie w Województwie Pomorskim tak, że na każdą rozpoczętą setkę żeńskiego bydła rogatego rozplodowego (t. j. krów i jałowic) przypadał 1 stadnik licencjonowany. O ileby po tej licencji w jakiej gminie lub obszarze dworskim nie znajdowała się wymagana ilość stadników licencjonowanych, wtenczas obowiązana jest gmina lub obszar dworski na swój koszt nabyć i utrzymywać potrzebną ich ilość, a w razie niestosowania się do tego rozporządzenie policyjne, byłbym ostatecznie zmuszonym zarządzić przymusowy zakup stadników licencjonowanych na koszt i odpowiedzialność opieszających.

b) Rozp. pol. p. Wojewody Pomorskiego z dnia 8. 8. 22 r. — Orędownik Urzędowy nr. 41 poz. 430 — o licencjonowaniu stadników.

c) Ogłoszenie Pom. Izby Rolniczej z d. 3. 7. 24 r. — Orędownik Urzęd. nr. 31 poz. 304 str. 184 — o konieczności pomnożenia pogłowia stadników zalicencjonowanych itd.

3) Magistrat w Tczewie, pp. Soltysi i Przełożeni obszarów dworskich podadzą to do wiadomości w swych obwodach, sprowadzając właścicieli stadników do jaknajliczniejszego ich przedstawienia Pow. Kcm. licencyjnej i winni być obecni — lub ich zastępcy — przy licencji.

T c z e w , dnia 9 września 1925 r.

St. 11620/25.

Starosta.

271)

Obwieszczenie.

Pan powiatowy lekarz weterynaryjny Połomski w Pelplinie ul. Dworcowa, telefon nr. 6 objął z dniem 13. 8. 25 urządowanie.

W Tczewie urzęduje codziennie od godz. 14 do godz. 16 w hotelu Dworcowym telefon 44.

Badanie koni handlarzy i przedsiębiorców domokrażnych wedle § 3 rozp. weterynaryjno policyjnego z dnia. 4. 7. 1924 r. Orędownik Urzęd. str. 188 odbywać się będzie w Tczewie na placu obok straży pożarnej w poniedziałek po 1-szym każdym miesiąca

„bezpłatnie“.

Obwieszczenie z dnia 18 października 1924 Orędownik Urzędowy str. 241 znosi się.

T c z e w , dnia 2 września 1925 r.

St. 12183/25.

Starosta.

272)

Obwieszczenie.

Wyludzenie zapomóg.

W ostatnich tygodniach Magistrat otrzymał kilka pism z żądaniem zwrotu kwot udzielonych Władysławowi Modzielewskiemu, tytułem doraźnych zapomóg na przejazd koleją, celem wyszukania pracy.

Magistrat żadnych kwot zwracać nie będzie, ponieważ Modzielewski zatracił prawo do opieki trwałej ze strony tut. miasta. Jednakże chcąc ostrzec instytucje samorządowe, które są zbyt szczodre w udzielaniu pomocy, pomocy różnym włóczęgom, Magistrat, prosi Urząd Wojewódzki o podanie powyższego do szerszej wiadomości, gdyż jak widać zawodem Modzielewskiego jest wyludzenie wsparć od instytucji samorządowych.

(—) Prezydent miasta Kalisza.

Ogłasza się.

T c z e w , dnia 5 września 1925 r.

12810/25 St.

Starosta.

